

نقش راهبردهای انگیزشی، راهبردهای یادگیری شناختی و یادگیری از همتایان در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی زبان انگلیسی

جمال عاشوری^۱،
سیاوش طالع سند^۲،
ایمان ا. بیگدلی^۳

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی نقش راهبردهای انگیزشی (هدف‌های پیشرفت، خودکارآمدی و اضطراب امتحان)، راهبردهای یادگیری شناختی (مرور ذهنی، بسطدهی و سازماندهی) و یادگیری از همتایان در پیشرفت تحصیلی زبان انگلیسی انجام شد. در کل ۱۶۰ دانشآموز (۱۰۲ دختر و ۵۸ پسر) پایه سوم رشته‌های نظری دبیرستان‌های دولتی شهر پیشوای روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند و همه آنها پرسشنامه راهبردهای انگیزشی و یادگیری پیتریج و همکاران (۱۹۹۹) و نسخه تعديل شده پرسشنامه هدف‌های پیشرفت الیوت و مک گریگور (۲۰۰۱) را تکمیل کردند. یافته‌ها نشان داد که خودکارآمدی، مرور ذهنی و جهت‌گیری هدف تحرگرا با پیشرفت زبان رابطه مثبت و معنادار و اضطراب امتحان، یادگیری از همتایان و هدف اجتناب از عملکرد با پیشرفت تحصیلی رابطه منفی و معنادار دارند. خودکارآمدی، یادگیری از همتایان و جهت‌گیری هدف تحرگرا در یک مدل توانستند ۳۷ درصد از واریانس پیشرفت در زبان انگلیسی را پیش‌بینی کنند و سهم خودکارآمدی در پیش‌بینی پیشرفت زبان بیش از سایر

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سمنان. (نویسنده مسئول)
Email:ashorimohamad@yahoo.com

۲- استادیار گروه علوم تربیتی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سمنان.

۳- دانشیار گروه روانشناسی بالینی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سمنان.

متغیرها بود. یک یافته غیرمنتظره نقش منفی یادگیری از همتایان در پیشرفت زبان انگلیسی بود. بخشی از یافته‌های پژوهش حاضر با پژوهش‌های قبلی همسو بود. نقش خودکارآمدی در پیشرفت زبان انگلیسی در مقایسه با سایر متغیرها بر جسته بود. تلویحات نظری یافته‌ها مورد بحث قرار گرفت.

واژگان کلیدی: راهبردهای انگیزشی، راهبردهای یادگیری شناختی، یادگیری از همتایان، پیشرفت تحصیلی.

مقدمه

زبان انگلیسی یک زبان بین‌المللی است و از درس‌های مهم دوران تحصیل می‌باشد. در ایران دانش‌آموزان از کلاس اول راهنمایی (پایه ششم) یادگیری زبان انگلیسی را شروع و تا دوره پیش‌دانشگاهی (پایه دوازدهم) مطالعه آن را ادامه می‌دهند. همچنان که دانش‌آموزان به پایه‌های بالاتر ارتقاء می‌یابند یادگیری زبان انگلیسی به طور فزاینده‌ای اهمیت می‌یابد. در دوره دبیرستان با آنکه تلاش زیادی از سوی معلمان زبان برای آموزش صورت می‌گیرد، ولی پیامدهای آموزشی چندان رضایت‌بخش نیست. بسیاری از اولیا ترجیح می‌دهند که از موسسات آموزش خصوصی برای آموزش زبان فرزندانشان استفاده نمایند. در دوره دانشگاه بسیاری از دانشجویان ورودی از مهارت‌های لازم خواندن متون لاتین برخوردار نیستند و در کل با آنکه هزینه‌های زیادی برای آموزش زبان صرف می‌شود، بازده‌های مورد انتظار حاصل نمی‌شود.

نظریه‌های انگیزش در سال‌های اخیر سهم زیادی در تبیین پیشرفت تحصیلی به خود اختصاص داده‌اند. اصطلاح انگیزش از فعل لاتین *Movere* به معنی حرکت دادن مشتق شده است. انگیزش علت و عامل اصلی رفتار است، چه از تظاهرات رفتاری و فیزیولوژی و چه از گزارش شخصی استنباط شده باشد، انگیزش را می‌توان به عنوان عامل نیرودهنده و هدایت‌کننده رفتار تعریف کرد (گیج و برلاینر، ۱۹۸۴؛ برادلی، ۱۹۹۳).

استیپک (۲۰۰۲) اظهار می‌کند مطالعات متعدد در روانشناسی تربیتی و یادگیری نشان می‌دهد که انگیزش با یادگیری آموزشگاهی ارتباط دارد، زیرا یادگیری فرایند فعالی است که مستلزم کوشش عمدی و آگاهانه است.

مرور نظریه‌های شناختی نشان می‌دهد که راهبردهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری با پیشرفت تحصیلی مرتبط‌اند. راهبردهای انگیزشی شامل جهت‌گیری‌های هدف پیشرفت، خودکارآمدی، اضطراب امتحان و راهبردهای یادگیری شامل راهبردهای شناختی یادگیری و یادگیری از همتایان هستند. در حالی که نظریه‌های متعدد سعی داشته‌اند هر یک از مولفه‌های فوق را دقیق‌تر و طریفتر تعریف کنند، پژوهش‌های متعدد به طور جسته و گریخته سعی کرده‌اند نقش این مولفه‌ها را در پیشرفت تحصیلی نشان دهند. برای مثال، در زمینه هدف‌های پیشرفت که یکی از جنبه‌های راهبردهای انگیزشی است، نظریه‌پردازان اشاره کرده‌اند که چند گرایش به هدف وجود دارد، اما دو گرایش به هدفی که همیشه در نظریه‌های مختلف مطرح می‌شوند، هدف‌های تبحری و عملکردی هستند (دووک و لگت، ۱۹۸۸؛ الیوت و دووک، ۱۹۸۸). تمایز بین هدف تبحری و عملکردی مشابه تمایز بین انگیزش درونی و بیرونی است. هدف تبحری، در برخی از خصوصیات با انگیزش درونی وجه اشتراک دارد و هدف عملکردی نیز از جهاتی شبیه به جنبه‌های خاصی از انگیزش بیرونی است. الیوت و پیتریج هدف‌های پیشرفت را به صورت یک ماتریس دو بعدی پیشنهاد کردند که براساس آن چهار گرایش به هدف وجود دارد که شامل هدف‌های تبحرگرای، اجتناب از تبحر، عملکردگرای و اجتناب از عملکرد می‌باشند. دانش‌آموزان با هدف تبحرگرای بر روی یادگیری، تسلط بر تکلیف براساس معیارهای درونی، کسب مهارت‌های جدید، ایجاد یا بالا بردن شایستگی خود، تلاش برای انجام کاری چالش‌انگیز و تلاش برای رسیدن به درک و بینش تمرکز می‌کنند (دووک و لگت، ۱۹۸۸؛ ایمز ب ۱۹۹۲؛ میگلی، کاپلان، میدلتون، مائر، هیکز، آندرمن و همکاران، ۱۹۹۸)، در مقابل الیوت و مک گریگور (۲۰۰۱) دانش‌آموزان با هدف اجتناب از تبحر بر روی اجتناب از بدفهمی، تسلط نیافتن بر تکلیف و استفاده از معیارهای اشتباہ نکردن تمرکز می‌کنند. همچنین دانش‌آموزان با هدف عملکردگرای برخلاف کسانی که

گرایش به تبحر دارند به روی جلوه بیرونی شایستگی و اینکه چگونه توانایی در مقایسه با دیگران مورد قضاوت قرار می‌گیرد (مثلاً بهتر از دیگران بودن)، استفاده از معیارهای مقایسه اجتماعی، در جستجوی شهرت بودن به لحاظ سطح بالای عملکرد تمرکز می‌کنند (دووک و لگت، ۱۹۸۸؛ ایمز ب ۱۹۹۲؛ میگلی و همکاران، ۱۹۹۸)، در مقابل دانش‌آموزان با هدف اجتناب از عملکرد سعی می‌کنند از شکست خوردن، کودن یا احمق به نظر رسیدن اجتناب کنند، آنها برخلاف دانش‌آموزانی که هدف عملکردگرا دارند یعنی انگیزه مثبت برای جلو زدن از دیگران دارند انگیزه منفی دارند، یعنی سعی می‌کنند که از دیگران عقب نیفتدند (دووک و لگت، ۱۹۸۸؛ ایمز ب ۱۹۹۲؛ میگلی و همکاران، ۱۹۹۸). پژوهش‌ها در زمینه رابطه هدف‌های پیشرفت تحصیلی نشان داده است که هدف‌های تبحری با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت دارند (اليوت و دووک، ۱۹۸۸؛ اليوت و مک گریگور، ۲۰۰۱؛ چرج، اليوت و گیبل، ۲۰۰۱). اما در مورد هدف‌های عملکردی و رابطه آن با پیشرفت تحصیلی نتایج هماهنگی در ادبیات پژوهش وجود ندارد. در حالی که بعضی از مطالعات نشان می‌دهند میان هدف عملکردگرا و پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد (اليوت و دووک، ۱۹۸۸؛ اليوت و مک گریگور، ۲۰۰۱؛ چرج، اليوت و گیبل، ۲۰۰۱؛ اسکالویک، ۱۹۹۷) مطالعات دیگر نشان می‌دهند میان هدف عملکردگرا و پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود ندارد (پیتریچ، الف؛ میلر و گرین، ۱۹۹۶). مطالعات نشان می‌دهند که رابطه هدف اجتناب از عملکرد با پیشرفت تحصیلی منفی است (اليوت و مک گریگور، ۲۰۰۱؛ اسکالویک، ۱۹۹۷؛ مک وا و آبرامی، ۲۰۰۱؛ بارون و هاراکیویکز، ۲۰۰۱).

جنبه دیگری از راهبردهای انگیزشی خودکارآمدی است. بندورا خودکارآمدی را به عنوان قضاوت افراد در مورد توانایی‌هایشان برای سازماندهی و اجرای یک سلسله کارها برای رسیدن به انواع عملکردها تعریف می‌کند. خودکارآمدی با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت دارد. افراد با خود کارآمدی بالا هدف‌های تبحری و عملکردگرا را انتخاب می‌کنند، در حالی که افراد با خودکارآمدی پایین هدف اجتناب از عملکرد را انتخاب می‌کنند (اليوت، ۱۹۹۹). بعد دیگری از راهبردهای انگیزشی بر پایه نظریه انتظار - ارزش اضطراب

امتحان است. اضطراب امتحان به عنوان مجموعه‌ای از پاسخ‌های پدیدار‌شناختی فیزیولوژیک و رفتاری است که با نگرانی درباره پیامدهای منفی اجتماعی یا رد شدن در امتحان یا وضعیت ارزیانه مشابه همراه است. مطالعات نشان می‌دهند افرادی که هدف‌های تحری و عملکردگرا دارند به وضوح از کسانی که هدف اجتناب از عملکرد دارند اضطراب کمتری را گزارش می‌کنند. هدف‌های تحری و عملکردگرا با اضطراب امتحان رابطه منفی و هدف اجتناب از عملکرد با اضطراب امتحان رابطه مثبت دارد (اسکالویک، ۱۹۹۷؛ میدلتون و میگلی، ۱۹۹۷؛ لیم، لوآ و نی، ۲۰۰۸). پژوهش‌ها در مورد تاثیر منفی اضطراب امتحان بر پیشرفت تحصیلی یکپارچه بیان کرده‌اند که هر چه اضطراب امتحان بیشتر باشد، پیشرفت تحصیلی کمتر می‌شود (زیدنر، ۱۹۸۸؛ دوسک، ۱۹۸۰؛ همبری، ۱۹۸۸). مطالعات نشان می‌دهند که اضطراب امتحان با خود کارامدی رابطه منفی دارد (استیپک، ۲۰۰۲؛ الیوت و مک گریگور، ۲۰۰۱).

یکی دیگر از مولفه‌های مهم که با پیشرفت مرتبط است، راهبردهای شناختی است. مرور ذهنی (راهبرد سطحی)، بسطدهی و سازماندهی (راهبرد عمقی) از جمله راهبردهای یادگیری هستند. راهبردهای یادگیری عمقی و سطحی به ترتیب به راهبردهای یادگیری سازگار و غیرسازگار اشاره دارد. پژوهش‌ها نشان می‌دهند دانش‌آموzan با هدف تحری بیشتر از راهبردهای عمقی استفاده می‌کند (دووک و لگت، ۱۹۸۸؛ میدلتون و میگلی، ۱۹۹۷؛ ایمز و آرچر، ۱۹۸۸؛ لیم، لوآ و نی، ۲۰۰۸). رابطه هدف‌های عملکردگرا و اجتناب از عملکرد با راهبردهای یادگیری به طور روشن مشخص نیست برخی از مطالعات نشان داده‌اند که هدف‌های تحری و هدف عملکردگرا با راهبرد عمقی یادگیری رابطه مثبت و هدف اجتناب از عملکرد با راهبرد عمقی یادگیری رابطه منفی و با راهبرد سطحی یادگیری رابطه مثبت نشان داده‌اند (هاراکیویکز، بارون و الیوت، ۱۹۸۸؛ لیم، لوآ و نی، ۲۰۰۸). راهبرد عمقی دانش‌آموzan را به پیامدهای موقتی و پیشرفت بالایی می‌رساند، در حالی که راهبرد سطحی به پیشرفت تحصیلی سطح پایینی منجر می‌شود (بیگز، ۱۹۸۷). درکل، پژوهش‌ها نشان داده‌اند دانش‌آموzanی که از

راهبردهای یادگیری استفاده می‌کنند پیشرفت بالاتری دارند (ولترز و همکاران، ۱۹۹۶؛ گرین و میلر، ۱۹۹۶؛ میدلتون و میگلی، ۱۹۹۷؛ میلر و گرین، ۱۹۹۹).

براساس نظریه انتظار - ارزش، یادگیری از همتایان با پیشرفت تحصیلی مرتبط است. پژوهش‌ها نشان داده است که دانش‌آموزان با هدف‌های تحری و عملکردگرا بیشتر از توضیح دادن و دانش‌آموزان با هدف اجتناب از عملکرد کمتر از توضیح دادن برای یادگیری استفاده می‌کنند (ریان، پینتریچ و میگلی، ۲۰۰۱؛ لیم، لوآ و نی، ۲۰۰۸). پژوهش‌ها رابطه مثبتی بین یادگیری از همتایان با پیشرفت تحصیلی گزارش کرده‌اند (لد، ۱۹۹۰؛ وتنزل، ۱۹۹۹؛ الیوت و مک گریگور، ۲۰۰۱).

گرچه مطالعات پیشین به نقش راهبردهای انگلیزشی، راهبردهای یادگیری شناختی و یادگیری از همتایان در پیشرفت تحصیلی اشاره داشته‌اند ولی یکی از نارسانی‌های اصلی این مطالعات عدم توجه به نقش همزمان این متغیرها در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی است. در یک مدل پیش‌بین کدام یک از این متغیرها در پیش‌بینی پیشرفت زبان نقش موثرتری خواهد داشت؟ افزون بر آن، آیا می‌توان استدلال کرد که چنین روابطی از یک حوزه پیشرفت قابل تعمیم به حوزه دیگری است؟ بسیاری از مطالعات یا پیشرفت تحصیلی را به صورت یک اندازه کلی در نظر گرفته‌اند یا پیشرفت تحصیلی را در یک حوزه خاص به غیر از زبان در نظر گرفته‌اند، به هر حال معلوم نیست تا چه اندازه این روابط قابل تعمیم به حوزه پیشرفت در زبان انگلیسی است. با توجه به نقش و اهمیت زبان انگلیسی در کشورمان، هدف پژوهش حاضر بررسی نقش همزمان راهبردهای انگلیزشی، راهبردهای یادگیری شناختی و یادگیری از همتایان در پیش‌بینی پیشرفت زبان است.

روش

شرکت‌کنندگان: از فرمول پیشنهادی گرین (۱۹۹۱، نقل از تاباخنیک و فیدل، ۲۰۰۷) برای برآورد حجم نمونه استفاده شد. از آنجا که تعداد ۱۰ متغیر پیش‌بین در این مطالعه وجود داشت، با احتساب ۲۰ درصد افت نمونه‌ای به حجم ۱۶۰ نفر برآورد شد.

$$\text{فرمول (۱)} \quad (n \geq 50+8 m)$$

جائی که m تعداد متغیرهای پیش‌بین و n حجم نمونه تعریف می‌شود. به این ترتیب، شرکت‌کنندگان ۱۶۰ دانش‌آموز سال سوم دبیرستان شهر پیشوا بودند. از آنجا که تعداد دانش‌آموزان بر حسب جنس تفاوت فاحشی داشتند، از روش تصادفی طبقه‌ای برای انتخاب نمونه استفاده شد. همه آنها پرسشنامه راهبردهای انگیزشی و یادگیری پیتریج و همکاران (۱۹۹۱) و پرسشنامه تجدیدنظر شده هدفهای پیشرفت الیوت و مک گریگور (۲۰۰۱) را تکمیل نمودند. متوسط زمان تکمیل کردن پرسشنامه‌ها ۲۰ دقیقه بود. ترتیب اجرای پرسشنامه‌ها بر روی نیمی از شرکت‌کنندگان ابتدا پرسشنامه راهبردهای انگیزشی و یادگیری (MSLQ) و سپس نسخه تعدیل شده پرسشنامه هدفهای پیشرفت (AGQQ) بود. این ترتیب اجرا بر روی نیمه دیگر معکوس شد.

ابزارهای اندازه‌گیری

۱- پرسشنامه راهبردهای انگیزشی و یادگیری (MSLQ): این پرسشنامه توسط پیتریج و همکاران (۱۹۹۱) طراحی شده است. MSLQ دارای ۸۱ گویه است که با استفاده از مقیاس درجه‌ای لیکرت از یک تا هفت (۱=کاملاً مخالفم، ۷=کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. این پرسشنامه راهبردهای انگیزشی، راهبردهای یادگیری و راهبردهای مدیریت منابع را اندازه‌گیری می‌کند. راهبردهای انگیزشی دارای ۳ مولفه ارزش‌گذاری، انتظار و عاطفی است. مولفه ارزش‌گذاری دارای ۳ مقیاس ارزش‌گذاری درونی نسبت به هدف (۴ گویه)، ارزش‌گذاری بیرونی نسبت به هدف (۴ گویه)، و ارزش‌گذاری نسبت به تکلیف (۶ گویه) است. مولفه انتظار دارای ۲ مقیاس کنترل باورهای یادگیری (۴ گویه) و خودکارآمدی (۸ گویه) است. مولفه عاطفی دارای مقیاس اضطراب امتحان (۵ گویه) است.

راهبردهای یادگیری دارای ۲ مولفه راهبردهای شناختی و فراشناختی و راهبردهای مدیریت منابع است. مولفه راهبردهای شناختی و فراشناختی دارای ۵ مقیاس مرور ذهنی (۴ گویه)، بسطدهی (۶ گویه)، سازماندهی (۴ گویه)، تفکر انتقادی (۵ گویه) و

خودنظم‌دهی فراشناختی (۱۲ گویه) است. مولفه راهبردهای مدیریت منابع دارای ۴ مقیاس مدیریت زمان و محیط مطالعه (۸ گویه)، نظم‌دهی به تلاش (۴ گویه)، یادگیری از همتایان (۳ گویه) و کمک‌طلبی (۴ گویه) است. در این پژوهش از ۶ مقیاس: خودکارآمدی، اضطراب امتحان، مرور ذهنی، بسطدهی، سازماندهی و یادگیری از همتایان استفاده شد.

اعتبار و روایی: پیتریچ و همکاران (۱۹۹۱) اعتبار مقیاس‌های خودکارآمدی، اضطراب امتحان، مرور ذهنی، بسطدهی، سازماندهی و یادگیری از همتایان را با روش آلفای کربنباخ به ترتیب $.93, .80, .69, .76, .64, .0$ به دست آوردند. جباری (۱۳۷۹) اعتبار مقیاس‌های خودکارآمدی، اضطراب امتحان، مرور ذهنی، بسطدهی، سازماندهی و یادگیری از همتایان را به ترتیب $.85, .61, .61, .77, .61, .0$ به دست آورد و روایی پرسشنامه را با پیشرفت تحصیلی به ترتیب $.32, .16, .12, .16, .14, .06$ گزارش کرد. در این مطالعه ضرایب اعتبار به روش آلفای کربنباخ محاسبه شده است (جدول ۱).

۲- نسخه تغییرشده پرسشنامه هدف‌های پیشرفت (AGQ): این پرسشنامه توسط الیوت و مک گریگور (۲۰۰۱) طراحی شده است. AGQ دارای ۱۲ گویه است که با استفاده از مقیاس درجه‌ای لیکرت از یک تا هفت ($1=\text{کاملاً مخالفم}, 7=\text{کاملاً موافقم}$) نمره‌گذاری می‌شود که ۳ گویه مربوط به مقیاس هدف تبحرگرا (برای مثال: تا جایی که ممکن است می‌خواهم مطالب کلاس زبان را یاد بگیرم)، ۳ گویه مربوط به مقیاس هدف اجتناب از تبحر (برای مثال: نگرانم همه مطالبی را که برای یادگیری در کلاس زبان وجود دارد، یاد نگیرم)، ۳ گویه مربوط به مقیاس هدف عملکردگرا (برای مثال: هدفم در کلاس زبان این است که از اکثر دانش‌آموزان نمره بهتری بگیرم) و ۳ گویه مربوط به مقیاس هدف اجتناب از عملکرد (برای مثال: هدفم در کلاس زبان این است که از گرفتن نمره پایین اجتناب کنم) است. در این پژوهش از هر ۴ مقیاس استفاده شده است.

اعتبار و روایی: جوکار و دلارپور (۱۳۸۶) اعتبار مقیاس هدف‌های تبحیرگرا، اجتناب از تبحیر، عملکردگرا و اجتناب از عملکرد را به ترتیب ۰/۷۷، ۰/۸۶ و ۰/۵۴ به دست آورده‌اند. در این مطالعه ضرایب اعتبار به روش آلفای کرونباخ محاسبه شده است (جدول ۱).

پیشرفت تحصیلی: همه شرکت‌کنندگان به یک آزمون معلم ساخته زبان انگلیسی (۴ گزینه‌ای) ۶۰ سوالی پاسخ دادند. نمرات این آزمون به عنوان پیشرفت تحصیلی زبان در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

شرکت‌کنندگان ۱۶۰ دانش‌آموز (۱۰۲ دختر و ۵۸ پسر) شهر پیشوای با میانگین سنی ۱۷ سال بودند. ملیت ۱۲۴ دانش‌آموز (۵۷٪ ایرانی و ۳۶ دانش‌آموز (۵٪ افغانی) بود. دانش‌آموزان از زمینه اجتماعی - اقتصادی پائین‌تر از متوسط انتخاب شدند، به طوری که تحصیلات پدر ۱۵۲ دانش‌آموز دیپلم (۹۵٪) و تحصیلات مادر ۱۵۱ دانش‌آموز (۴٪) دیپلم بود.

جدول شماره (۱) میانگین، انحراف استاندارد، ضرایب همبستگی و اعتبار متغیرهای مورد مطالعه ($n=160$)

	متغیر	M	SD	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱. خودکارآمدی	۵/۳۶	۰/۹۳	۱/۲۴											
۲. اضطراب	۴/۰۰	-۰/۲۳***	۱/۵۲											
امتحان		-۰/۸۰												
۳. مرور ذهنی	۰/۲۳**	۰/۲۳**	۱/۳۱	۴/۹۰										
۰/۶۹														
۴. بسط دهی	۰/۱۵	۰/۲۹**	۱/۴۲	۴/۰۶										
۰/۷۶														
۵. سازماندهی	۰/۱۶	۰/۲۸**	۱/۵۵	۳/۶۴										
۰/۶۴														
۶. یادگیری از همتایان	۰/۱۲	۱/۶۵	۳/۱۶											
۰/۷۶														
۷. هدف	۰/۹۰	۶/۳۱	۰/۳۶**	۰/۰۶	۰/۱۷*	۰/۱۷*	۰/۳۳**	۰/۰۶	۰/۱۰	۰/۷۱				
تبحیرگرا														
۸. هدف از اجتناب	۱/۷۳	۴/۷۱	-۰/۲۰**	۰/۵۰*	۰/۱۵*	۰/۰۷	۰/۰۴	۰/۱۷*	۰/۰۷	۰/۷۱				

تبحیر	۹. هدف	۱/۲۳ ۵/۸۰	۰/۲۵ **	۰/۲۴ **	۰/۲۲ **	۰/۱۶ *	۰/۲۳ **	۰/۲۰ **	۰/۰۳	۰/۶۹
عملکردگرا										
۱۰. هدف										
اجتناب از										
عملکرد										
۱۱. پیشرفت										
تحصیلی										

* خرایب اعتبار بر روی قطر اصلی قرار دارند.

*p<.05 **p<.01

همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد خودکارآمدی با پیشرفت تحصیلی درس زبان رابطه معنادار و درجهت پیش‌بینی شده داشت. اضطراب امتحان با پیشرفت تحصیلی رابطه منفی معنادار داشت. از میان راهبردهای یادگیری، مرور ذهنی با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و معناداری داشت، هر چند این رابطه ضعیف بود ($r=-0.13$). بسطدهی و سازمان‌دهی با پیشرفت در زبان انگلیسی رابطه معناداری نداشتند. یک یافته غیرمنتظره رابطه منفی یادگیری از همتایان با پیشرفت تحصیلی درس زبان بود ($r=-0.13$)، گرچه این رابطه ضعیف است اما جهت آن با آنچه تصور می‌رفت همخوان نیست. رابطه جهت‌گیری‌های هدف پیشرفت نیز با پیشرفت تحصیلی چندان قوی نیست. در حالی که جهت‌گیری هدف پیشرفت تبحیری رابطه مثبت معناداری با پیشرفت در زبان دارد، رابطه منفی جهت‌گیری هدف اجتناب از عملکرد با پیشرفت معنادار و در عین حال ضعیف است ($r=-0.15$). جهت‌گیری هدف عملکردگرا و اجتناب از تبحیر رابطه معناداری با پیشرفت زبان نداشتند (جدول ۱).

به هر حال برای بررسی این فرض که کدام یک از متغیرهای یاد شده می‌توانند نقش مؤثرتری در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی زبان ایفا کنند از رگرسیون گام به گام استفاده شد. قبل از استفاده از روش رگرسیون ابتدا پیش‌فرضهای آن بررسی شد. وارسی توزیع نمرات کل متغیرها نشان داد که هیچ داده پرتی (مقادیر فرین) وجود ندارد. همچنین، نمودار پراکنش توزیع تراکمی مقادیر مشاهده شده و مورد انتظار یک شیب ۴۵ درجه را

نشان می‌دهد که حاکی از نرمال بودن توزیع پس مانده است. بیشینه مقدار عامل تورم واریانس نشان می‌دهد که فرض همخطی چندگانه بین متغیرهای مستقل وجود ندارد ($VIF=1.1$). با این توضیحات از مدل رگرسیون استفاده شد.

جدول شماره (۲) خلاصه تحلیل رگرسیون با مدل گام به گام

مدل	متغیر پیش‌بین	R	تغییر R ²	F	تغییر df1	df2	احتمال
۱	خودکارآمدی	۰/۹۸۵	۰/۰۰۱	۱۵۴	۱	۶۵/۹۸	۰/۰۰۰۱
۲	خودکارآمدی و یادگیری از همتایان	۰/۵۸	۰/۰۴	۱۵۳	۱	۹/۸۷	۰/۰۰۲
۳	خودکارآمدی، یادگیری از همتایان و هدف تبحرگرایی	۰/۶۱	۰/۰۳	۱۵۲	۱	۸/۰۱	۰/۰۰۵

نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام در جدول ۲ گزارش شده است. یافته‌ها حاکی از آن است که در مدل نخست خودکارآمدی بیشترین نقش را در پیش‌بینی پیشرفت زبان داشته است. ضریب همبستگی این متغیر با پیشرفت زبان انگلیسی $0/55$ بوده و این متغیر توانسته 30 درصد از تغییرات پیشرفت زبان انگلیسی را پیش‌بینی کند.

در مدل دوم، پس از خودکارآمدی، یادگیری از همتایان وارد معادله شده است. ضریب همبستگی این دو متغیر با پیشرفت زبان انگلیسی $0/58$ بوده، این دو متغیر توانسته‌اند 34 درصد از تغییرات پیشرفت زبان انگلیسی را پیش‌بینی کنند. ورود یادگیری از همتایان توانسته است 5 درصد توان پیش‌بینی را افزایش دهد ($\Delta R^2 = 0/04$) در مدل سوم، سومین متغیری که وارد معادله شده، هدف تبحرگرایی بوده که با ورود این متغیر، ضریب همبستگی این سه متغیر با پیشرفت زبان انگلیسی $0/61$ شده است، این سه متغیر توانسته‌اند 37 درصد از تغییرات متغیر پیشرفت زبان انگلیسی را پیش‌بینی کنند ($\Delta R^2 = 0/03$).

هیچ یک از راهبردهای یادگیری شناختی (مرور ذهنی، بسطدهی و سازماندهی) توانستند نقش موثری در پیش‌بینی پیشرفت زبان ایفا کند. همچنین، از میان جهت‌گیری‌های هدف پیشرفت، صرفاً جهت‌گیری تبحری توانست نقش موثری (هر چند اندک) در

پیش‌بینی پیشرفت زبان ایفا کند. در این میان نقش یادگیری از همتایان در پیش‌بینی پیشرفت زبان با وزن منفی، برخلاف چیزی بود که تصور می‌رفت.

جدول شماره (۳) خصایب استاندارد و غیراستاندارد متغیرها در معادله رگرسیون با مدل گام به گام

مدل	متغیر پیش‌بین	ضرایب رگرسیون	مقدار	همبستگی	احتمال صفرمرتبه تفکیکی نیمه‌تفکیکی
۱	خودکارآمدی	۰/۵۵	۰/۵۵	۰/۵۵	۰/۰۰۱
۲	خودکارآمدی	۰/۵۷	۰/۵۷	۰/۵۵	۰/۰۰۱
	یادگیری از همتایان	-۰/۲۱	-۰/۲۵	-۰/۱۴	۰/۰۰۲
۳	خودکارآمدی	۰/۴۷	۰/۵۱	۰/۵۵	۰/۰۰۱
	یادگیری از همتایان	-۰/۲۲	-۰/۲۶	-۰/۱۳	۰/۰۰۱
	هدف تحرگرا	۰/۱۸	۰/۲۲	۰/۳۵	۰/۰۰۵
				-۳۳/۱۴	-۳/۳۸
				-۰/۲۱	-۰/۲۲
				-۰/۴۹	-۰/۵۲
				۱/۷۴	۰/۱۹
				۱/۸۲	۰/۸۵
				۸/۶۹	-۲/۸۳
				۸/۱۲	۰/۰۰۵

برای بررسی سهم و اهمیت هر یک متغیرهای ضرایب همبستگی تفکیکی، نیمه‌تفکیکی و ضرایب استاندارد در جدول ۳ گزارش شده‌اند. در مدل دوم وارسی ضرایب همبستگی تفکیکی، نیمه‌تفکیکی و صفر مرتبه نشان می‌دهد افت یا افزایش قابل ملاحظه‌ای در شدت همبستگی خودکارآمدی با پیشرفت زبان، همزمان با ورود یادگیری از همتایان به وجود نمی‌آید. اما شدت همبستگی یادگیری از همتایان با پیشرفت زبان در شرایطی که خودکارآمدی کنترل می‌شود از -۰/۱۴ به -۰/۲۱ - می‌رسد که این البته تا اندازه‌ای مربوط به نقشی است که خودکارآمدی در رابطه این دو ایفا می‌کند. در این مدل سهم خودکارآمدی و یادگیری از همتایان به ترتیب ۳۰ و ۴ درصد است. با تغییر ترتیب ورود سهم دو متغیر یاد شده به ترتیب ۲ و ۳۲ درصد می‌شود. با مقایسه ضرایب استاندارد در مدل دوم، نیز با توجه به اینکه تغییر ترتیب ورود سهم این دو متغیر را تغییر نمی‌دهد به روشنی می‌توان نقش برجسته خودکارآمدی را در مقایسه با یادگیری از همتایان در پیشرفت زبان مشاهده کرد.

در مدل سوم، در شرایطی که یادگیری از همتایان و جهت‌گیری تحری کنترل می‌شوند مشاهده می‌شود چیزی در حدود ۰/۰۸ افت در شدت رابطه خودکارآمدی و پیشرفت زبان مشاهده می‌شود، در حالی که با کنترل خودکارآمدی و یادگیری از همتایان، شدت رابطه جهت‌گیری تحری و پیشرفت زبان ۰/۱۷ افت می‌کند. شدت رابطه یادگیری از همتایان و پیشرفت زبان با کنترل خودکارآمدی و جهت‌گیری تحری ۰/۱۱ تعییر می‌یابد. به این ترتیب، بیشترین افت در همبستگی صفر مرتبه جهت‌گیری تحری با پیشرفت زبان مشاهده می‌شود. در این مدل سهم خودکارآمدی، یادگیری از همتایان و جهت‌گیری تحری به ترتیب ۳۰، ۳ و ۴ درصد است. یعنی، هنگامی که خودکارآمدی به عنوان نخستین متغیر وارد معادله می‌شود ۳۰ درصد در پیش‌بینی سهم دارد اما با کنترل یادگیری از همتایان و جهت‌گیری تحری سهم آن ۲۲ درصد می‌شود ($R^2_{(1,23)} = 0,48^2$). یادگیری از همتایان به شرطی که نخستین متغیر ورودی باشد در حدود ۲ درصد سهم دارد و با کنترل خودکارآمدی و جهت‌گیری تحری سهم آن ۴ درصد می‌شود. جهت‌گیری تحری در ابتدا در حدود ۱۲ درصد وزن دارد و با کنترل خودکارآمدی و یادگیری از همتایان سهم آن ۳ درصد می‌شود. از آنجا که با تعییر ترتیب ورود متغیرها، خودکارآمدی همچنان برتری خود را حفظ کرده و از طرفی وزن استاندارد بالاتری نسبت به دو متغیر یاد شده دارد، لذا می‌توان گفت این متغیر سهم بیشتری در پیش‌بینی پیشرفت ایفا می‌کند. در مورد سهم و اهمیت یادگیری از همتایان و جهت‌گیری تحری به طور قاطع نمی‌توان گفت یکی بر دیگری برتری دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش در دانش‌آموزان سوم دبیرستان شهر پیشوای انجام شد و نشان داد راهبردهای انگیزشی و یادگیری با پیشرفت زبان مرتبط اند. خودکارآمدی، هدف تحریرگرا و مرور ذهنی رابطه مثبت و متغیرهای اضطراب امتحان، یادگیری از همتایان و هدف اجتناب از عملکرد رابطه منفی و معنادار با پیشرفت زبان داشتند. در یک مدل پیش‌بین، صرفاً خودکارآمدی، یادگیری از همتایان و هدف تحریرگرا توانستند پیشرفت درس زبان را

پیش‌بینی کنند که نقش خودکارآمدی در مقایسه با سایر متغیرها برجسته‌تر بود. یک یافته غیرمنتظره نقش منفی یادگیری از همتایان در پیشرفت زبان بود.

نتایج این مطالعه حاکی از آن است که مولفه انتظار و مولفه عاطفی راهبردهای انگلیزشی یعنی خودکارآمدی و اضطراب امتحان با پیشرفت زبان رابطه داشتند. همچنین، مرور ذهنی که از راهبردهای یادگیری شناختی است با پیشرفت زبان رابطه داشت. این روابط از لحاظ جهت و شدت همسو با یافته‌های پژوهش‌های پیشین است (دوسک، ۱۹۸۰؛ همبری، ۱۹۸۸؛ ولتز و پینتربیچ، ۱۹۹۶؛ میدلتون و میگلی، ۱۹۹۷؛ الیوت، ۱۹۹۹؛ الیوت و مک گریگور، ۲۰۰۱؛ چرج، الیوت و گیبل، ۲۰۰۱؛ ریان، پینتربیچ و میگلی، ۲۰۰۱).

برخلاف پژوهش‌های پیشین از میان راهبردهای یادگیری مرور ذهنی، بسط دهی و سازماندهی، فقط مرور ذهنی رابطه معناداری با پیشرفت زبان نشان داد. یک تبیین احتمالی آن است که در یادگیری زبان انگلیسی راهبردهای بسط و سازماندهی نقش اندکی دارند و یادگیرنده زبان برخلاف درس ریاضی باید به طور مداوم مطالب زبان انگلیسی را مرور نماید.

از میان جهت‌گیری‌های هدف پیشرفت، صرفاً جهت‌گیری تحری با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و در جهت نظری داشت. این یافته با تعدادی از مطالعات همسو بود (میدلتون و میگلی، ۱۹۹۷؛ الیوت و مک گریگور، ۲۰۰۱؛ لیم، لوآ و نی، ۲۰۰۸). از طرفی جهت‌گیری هدف عملکردگرا رابطه معناداری با پیشرفت تحصیلی نشان نداد که این یافته با بعضی از مطالعات همسو (ولتز و همکاران، ۱۹۹۶؛ پینتربیچ، الف ۲۰۰۰) و با تعدادی از مطالعات نا همسو بود (اسکالویک، ۱۹۹۷؛ الیوت و مک گریگور، ۲۰۰۱؛ الیوت و مک گریگور، ۲۰۰۱). افزون بر آن، هدف اجتناب از تحریر رابطه معناداری با پیشرفت تحصیلی نشان نداد که این یافته برخلاف یافته‌های الیوت و مک گریگور (۲۰۰۱) بود. همچنین، هدف اجتناب از عملکرد با پیشرفت تحصیلی رابطه منفی و در جهت نظری داشت. این یافته با تعدادی از مطالعات همسو بود (اسکالویک، ۱۹۹۷؛ بارون و

هاراکیویکز، ۲۰۰۱؛ مک وا و آبرامی، ۲۰۰۱؛ الیوت و مک گریگور، ۲۰۰۱). یکی از دلایل احتمالی می‌تواند ساختار ادراک شده کلاس درس باشد. شاید کلاس‌های درس زبان انگلیسی توسط معلمانی اداره می‌شدند که پاسخ‌های درست دانش‌آموزان را تقویت نمی‌کردند و در مورد پیشرفت آنها بی‌تفاوت بودند و تنها دانش‌آموزانی که به دنبال پرورش شایستگی خود بودند و یادگیری زبان را واقعاً دوست داشتند پیشرفت بالایی به دلیل تلاش‌هایشان کسب می‌کردند. این تبیین از آنجا که جهت‌گیری تبحری رابطه مثبت با پیشرفت نشان می‌دهد و جهت‌گیری اجتناب از تبحر با پیشرفت رابطه نشان نمی‌دهد منطقی است. دانش‌آموز در کلاسی درس می‌خواند که قضاوت‌های همکلاسی‌ها در مورد وی چندان تاثیری بر جهت‌گیری درسی وی ندارد. اگر چنین بود جهت‌گیری اجتناب از تبحر با پیشرفت رابطه معناداری نشان می‌داد.

یکی از یافته‌های غیرمنتظره این مطالعه رابطه منفی یادگیری از همتایان با پیشرفت درس زبان انگلیسی بود که با نتایج پژوهش‌های پیشین همسو نبود (لد، ۱۹۹۰؛ ونتزل، ۱۹۹۹؛ الیوت و مک گریگور، ۲۰۰۱). گرچه تبیین این یافته دشوار است، اما یک تبیین احتمالی به ماهیت درس زبان انگلیسی مربوط می‌شود. این احتمال وجود دارد که دانش‌آموزان هنگام رفتارهای کمک‌طلبی دیگران، مطالبی را که خود به درستی نفهمیده‌اند، منتقل کنند. یک دلیل دیگر ممکن است کلاس‌های دونزادی (ایرانی - افغانی) باشد. شاید دانش‌آموزان یک نژاد با نژاد دیگر تبادل اطلاعات درستی نداشته باشند.

در این مطالعه مشخص شد در یک مدلی که راهبردهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری به طور همزمان برای پیش‌بینی پیشرفت زبان رقابت نمایند، خودکارآمدی، یادگیری از همتایان و جهت‌گیری تبحری موثرترین متغیرها در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی هستند. در این مدل خودکارآمدی بالاترین وزن را داشت. براساس نظریه بندورا خودکارآمدی یا قضاوت افراد در مورد توانایی‌هایشان می‌تواند نقش موثری در پیشرفت ایفا نماید. در این مطالعه مشخص شد آنچه که در پیشرفت زبان نقش عمده‌ای ایفا می‌کند در وهله نخست انتظارات فرد است. یعنی این تصور که فرد خود را در برخورد با

تکلیف توانمند بداند یا قضاوت مثبتی در مورد توانایی‌هایش داشته باشد. سایر مولفه‌های انگیزشی (برای مثال، جهت‌گیری هدف پیشرفت) یعنی ارزش‌ها به اندازه انتظارات نقش موثری ایفا نمی‌کردند. یک تبیین احتمالی آن است که خودکارآمدی در مقایسه با یادگیری از همتایان و جهت‌گیری هدف پیشرفت بیشتر تحت تاثیر انباشتی از تجارب یادگیری است. فرد در طی زمان به تدریج به این درک می‌رسد که در یک تکلیف خاص تا چه اندازه توانمند است و در چالش با آن تا چه انداه می‌تواند موفق باشد. این در حالی است که یادگیری از همتایان و جهت‌گیری هدف پیشرفت بیشتر جنبه بافتی دارد و تحت تاثیر موقعیت‌اند. این یافته با مشاهدات ما نیز همخوانی دارد. اگر در انجام کاری خود را توانمند احساس کنیم - و در عین حال تا اندازه‌ای هم مجبور به انجام دادن آن باشیم - در مورد اینکه تکلیف مورد نظر ارزش انجام دادن دارد یا ندارد چندان فکر نمی‌کنیم. این یافته به نظر می‌رسد سهم منحصر به فرد این مطالعه باشد.

نخستین محدودیت این مطالعه استفاده از روش همبستگی است. لذا روابط کشف شده را نمی‌توان به عنوان روابط علی فرض کرد. شاید این روابط ناشی از اثر سایر متغیرها باشد. محدودیت دیگر مطالعه حاضر استفاده از ابزارهای خودگزارش‌دهی است. بسیاری از این ابزارها ممکن است پاسخ‌هایی را جمع‌آوری کنند که دیگران فکر می‌کنند باید درست باشد. افراد ممکن است خویشتن‌نگری کافی نداشته باشند و مسوولانه به گویه‌ها پاسخ ندهند.

با توجه به یافته‌های به دست آمده در مورد نقش راهبرد مرور ذهنی پیشنهاد می‌شود به نقش این راهبرد در آموزش زبان انگلیسی توجه شود. بحث کلاس‌های یادگیری دونزدادی می‌تواند زمینه جدیدی برای مطالعه باشد. آیا روابط اجتماعی دانش‌آموzan در این کلاس‌ها به گونه خاصی شکل می‌گیرد؟ آیا در کلاس‌های دونزدادی، دانش‌آموzan یک نژاد مطالب غلطی را به دانش‌آموzan نژاد دیگر یاد می‌دهند؟ به عبارت دیگر، در رابطه یادگیری از همتایان با پیشرفت تحصیلی دونزدادی نقش تعديل‌کننده ایفا می‌کند؟ آیا معلمان این کلاس‌ها نسبت به یادگیری دانش‌آموzan در مقایسه با کلاس‌های تکنردادی

بی تفاوت ترند؟ آیا گرایش‌های نژادپرستانه در این معلمان به وجود می‌آید؟ و به تبع آن این امر مانعی بر سر راه انگیزه شغلی آنها می‌شود؟ به هر حال به نظر می‌رسد پژوهش‌های بیشتری باید در این زمینه صورت گیرد. از آنجا که نقش خودکارآمدی در میان سایر متغیرها برجسته‌تر بود، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی نقش خودکارآمدی در مدل‌های رگرسیونی کنترل شود و به بررسی نقش سایر متغیرها توجه شود.

۱۳۸۹/۰۷/۲۷

تاریخ دریافت نسخه اولیه مقاله:

۱۳۸۹/۱۱/۰۸

تاریخ دریافت نسخه نهایی مقاله:

۱۳۹۰/۰۲/۲۱

تاریخ پذیرش مقاله:

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

References

- جباری، حسین (۱۳۷۹). بررسی ارتباط بین مولفه‌های یادگیری خودنظم داده شده با هوش، *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیروز*، ۳۰ و ۳۱: ۸۵-۹۶.
- جوکار، بهرام و دلارپور، محمدآقا (۱۳۸۶). رابطه تعلل‌ری آموزشی با اهداف پیشرفت، *فصلنامه علمی - پژوهشی اندیشه‌ای نوین تربیتی دانشگاه الزهرا*، شماره ۴ و ۳: ص ۶۱-۸۰.
- Ames, C. (1992b). Classrooms: Goals, Structures, and Student Motivation, *Journal of Educational Psychology*. 84:262-271.
- Ames, C., Archer, J. (1988). Achievement Goals in the Classroom: Students Learning Strategies and Motivation Processes, *Journal of Educational Psychology*. 80:260-267.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*, Englewood Cliffs. NJ: Prentice-Hall.
- Barron, K., Harackiewicz, J. (2001). Achievement Goals and Optimal Motivation: Testing Multiple Goal Models, *Journal of Personality and Social Psychology*. 80:706-722.
- Biggs, G.B. (1987). *Student Approach to Learning*, Hawthorn, Victoria: Australian Council for Educational Research.
- Bradly, R.H. (1993). Competence and the Over Justification Effect: A Developmental Study, *Journal of Personality and Social Psychology*, 37: 1462-1468.
- Church, M.A., Elliot, A.J., & Gable, S.L. (2001). Perception of Classroom Environment Achievement Goals, and Achievement Outcomes, *Journal of Educational Psychology*, 93: 43-54.
- Dusek, J.B. (1980). *The Development of Test Anxiety in Children*, In I.G. Sarason (Ed.), *Test Anxiety: Theory, Research, and Applications* (PP. 87-110), Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Dweck, C.S., & Leggett, E.L. (1988). A Social Cognitive Approach to Motivation and Personality, *Psychological Review*, 95: 256-273.
- Elliot, A.J. (1999). Approach and Avoidance Motivation and Achievement Goals, *Educational Psychologist*, 34:169-189.

- Elliot, E.S., & Dweck, C.S. (1988). Goals: An Approach to Motivation and Achievement, *Journal of Personality and Social Psychology*. 54:5-12.
- Elliot, A.J., & Mc Gregor, H. (2001). A 2×2 Achievement Goal Framework, *Journal of Personality and Social Psychology*. 80:501-519.
- Gage, N.L., & Berliner, D.C. (1984). *Educational Psychology* (3rd ed.), Hopewell, N.J: Houghton Milflin.
- Green, B.A., & Miller, R.B. (1996). Influences on Course Performance: Goals, Perceived Ability, and Self-regulation, *Contemporary Educational Psychology*, 21: 181-192.
- Harackiewicz, J., Barron, K., & Elliot, A. (1998). Rethinking Achievement Goals: When are They Adaptive for College Students and Why? *Educational Psychologist*. 32:1-21.
- Hembree, R. (1988). Correlates, Causes, Effects, and Treatment of Test Anxiety, *Review of Educational Research*.58:47-77.
- Ladd, G.W. (1990). Having Friends, Keeping Friends, Making Friends, and Being Liked by Peers in the Classroom: Predictors of Childrens Early School Adjustment? *Child Development*, 61:1081-1100.
- Liem, A.D., Lau, S., & Nie, Y. (2008). The Role of Self-efficacy, Task Value, and Achievement Goals in Predicting Learning Strategies, Task Disengagement, Peer Relationship, and Achievement Outcome, *Contemporary Educational Psychology*. 33:486-512.
- Mc Whaw, K., & Abrami, P.R. (2001). Student Goal Orientation and Interest: Effects on Student Use of Self-regulated Learning Strategies. *Contemporary Educational Psychology*, 26:311-329.
- Middleton, M., & Midgley, C. (1997). Avoiding the Demonstration of Lack of Ability: An Underexplored Aspect of Goal Theory, *Journal of Educational Psychology*, 89: 710-718.
- Midgley, C., Kaplan, A., Middleton, M., Maehr, U.T., Hicks, A.L., Anderman, E., & Roeser, R. (1998).The Development and Validation of Scales Assessing Students Achievement Goal Orientations, *Contemporary Educational Psychology*, 23:113-131.
- Miller, R.B., Green, B.A., Motalvo, C.P., Rabindran, B., & Nichols, J.D. (1996). Engagement in Academic Work: The Role of Learning Goals,

Future Consequence, Pleasing Others, and Perceived Ability, *Contemporary Educational Psychology*.21:388-422.

Pintrich, P.R. (2000a). An Achievement Goal Theory Perspective on Issues in Motivation Terminology, Theory, and Research, *Contemporary Educational Psychology*.25:92-104.

Pintrich, P.R., Smith, D.A.R., Garcia, T., McKeachie, W. (1991). *A Manual for the Use of the Motivated Strategies for learning questionnaire (MSLQ)*. University of Michigan, National Center for Research to Improve Postsecondary Teaching and Learning, Ann Arbor, MI.

Rayan, A., Pintrich, P.R., & Midgley, C. (2001). Avoiding Seeking Help in the Classroom: Who and Why? *Educational Psychology Review*, 13: 93-114.

Skaalvik, E. (1997). Self-enhancing and Self-defeating Ego Orientation: Relations with Task Avoidance Orientation, Achievement, Self-perceptions, and Anxiety, *Journal of Educational Psychology*. 89: 71-81.

Stipek, D.J. (2002). *Motivation to Learn: From Theory to Practice* (4th ed.). Boston, Allyn & Bacon.

Tabachnick, B.G., and Fidell, L.S. (2007). *Using Multivariate Statistics*, 5th ed. Boston: Allyn and Bacon, Wentzel, K. (1999). Social-motivational Processes and Interpersonal Relationships: Implications for Understanding Students Academic Success, *Journal of Educational Psychology*. 91: 76-97.

Wolters, C.A., YU, S.L., Pintrich, P.R. (1996). The Relation between Goal Orientation and Student Motivational Beliefs and Self-regulated Learning, *Learning and Individual Differences*, 8:211-238.

Zeidner, M. (1988). *Test anxiety: The State of the Art*, New York: Plenum.

پرستال جامع علوم انسانی